

τὸ ἔτος 1955, ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν φωτογραφήσω, καθ' ὅσον τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ χρόνου εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἢ καλύπτεται ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ὁ πύργος ἔχει διάμετρον 6 μ. κατὰ προσέγγισιν, εἶναι δὲ φκοδομημένος διὰ πλίνθων παρολίθου, τινὲς τῶν ὁποίων φέρουν πελεκοσχήμους συνδέσμους ἢ τόρμους (Πί ν. 384 δ). Ὑπῆρχεν ἄρα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς πόλεως μικρὸς λιμὴν, προστατευόμενος καὶ ὑπὸ μικροῦ ὄχυρου λιμενοβραχίονος, ὅστις πιθανῶς ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν προσόρμισιν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

Β. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΤΑΦΟΣ ΤΕΡΠΝΗΣ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Τερπνῆς Νιγρίτης, πλησίον λόφου καλουμένου «Παλιόκαστρο», εὐρίσκεται μακεδονικὸς τάφος, γνωστὸς παλαιότερον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς. Ὁ τάφος ἐσυλήθη εἰς ἄγνωστον ἐποχὴν καὶ ἔκτοτε παρέμεινεν ἀνοικτὸς ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Τότε κατεστράφη ἢ εἰσόδος, τμῆμα τοῦ καμαροσκεποῦς δρόμου, ἡ θύρα τοῦ θαλάμου καὶ ἀφηρέθησαν οἱ σιδηροὶ σύνδεσμοι, οἱ συνδέοντες τὰς πλίνθους τῶν δόμων. Ἀργότερον, κατόπιν τῆς ἀφαιρέσεως θολιτῶν, κατέπεσεν ἡ καμάρα τοῦ θαλάμου καὶ ὁ θάλαμος ἐπληρώθη ἀπὸ τοὺς θολίτας καὶ χρώματα. Ἡ τελευταία ἀπόπειρα λαθρανασκαφῆς ἔδωκεν ἀφορμὴν διὰ τὴν συστηματικὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ἐν λόγῳ τάφου. Ὁ τάφος καλύπτεται διὰ τῆς μ. βου, ὕψους 3 μ. περίπου. Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τάφου ἐχρησιμοποιήθη ἐγχώριος ἀσβεστόλιθος. Αἱ πλίνθοι ἐλειάνθησαν ἐπιμελῶς, ὥστε ἡ ἄρμο-λόγησις νὰ εἶναι πλήρης. Διὰ τοῦ καμαροσκεποῦς δρόμου (Πί ν. 385 γ) εἰσερχόμεθα εἰς τετράγωνον θάλαμον. Ἐντὸς τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν τρεῖς θῆκαι, κατεσκευασμέναι διὰ μεγάλων πλακῶν ἐξ ἀσβεστολίθου, ἐπικειρισμέναι διὰ λευκοῦ κονιάματος (Πί ν. 385 δ). Ἐνωθεν τῶν θηκῶν ἐπὶ τῶν τοίχων ἐπιγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν νεκρῶν. Εἰς τὸν ὀπίσθιον τοῖχον διαβάζομεν τὴν ἐπιγραφὴν (Πί ν. 385 α):

Διοσκοουρίδης
Ἀπολλοδώρου

καὶ εἰς τὸν πλάγιον τοῖχον ἀριστερὰ τὴν ἐπιγραφὴν (Πί ν. 385 β):

Ἰππῶναξ
Ἀπολλοδώρου

ΕΥΓΕΝΙΑ ΓΙΟΥΡΗ

2. ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Τὰ πλέον ἀξιόλογα ἐκ τῶν τυχαίων εὐρημάτων τοῦ ἔτους τούτου εἶναι τὰ κάτωθι:

Ἀμφίπολις. Τμῆμα ἐνεπιγράφου στήλης ἀποκεκρουμένης ἄνω, δεξιὰ καὶ κάτω. Περιέχει κείμενον σχετικὸν πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τὴν ἐγκοίμησιν ἄσθενῶν ἐντὸς τοῦ τεμένους αὐτοῦ. Γράμματα 3ου π.Χ. αἰῶνος. Μετεφέρθη εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλας (ἀριθ. εἰρ. Α. 646).

Νέος Σκοπὸς Σερρών. Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τάφου ἐντὸς τῆς κοινότητος, διὰ τὴν κατασκευὴν δικτύου ὑδρεύσεως, ἀνευρέθη τὴν 1/2/1965 ἀνάγλυφον ἐπίπτου ἀνδρός, ἰσχυρῶς ἔκτυπον (μεγ. ὕψ. 0,765 μ.). Ἐλλείπουν ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐφήβου, τὸ πρόσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, οἱ πρόσθιοι πόδες καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ ἀλόγου, εἰργασμένα εἰς ἕτερα τμήματα μαρμάρου καὶ ἔνθετα. Χαρακτήρ ἀναγλύφου, πιθανῶς ἐπιτύμβιος. Ἔργασία λίαν ἐπιμελής, ὁψίμων ἐλληνιστικῶν χρόνων (Πί ν. 386 α).

Εἰς τὸν περίβολον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ν. Σκοποῦ καὶ ἐντὸς σωροῦ λίθων, ἀνευρέθη ἀνθεμωτὴ ἐπίστεψις ἐπιτυμβίας στήλης. Ἡ ἀρχαιολογικὴ σημασία τῆς θέσεως τοῦ Ν. Σκοποῦ εἶναι γνωστὴ ἐκ παλαιότερων εὐρημάτων⁵.

3. ΜΟΥΣΕΙΑΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

1. Καβάλα. Συνεχίσθησαν αἱ ἐργασίαι ἐκθέσεως εἰς τὸν δροφον τοῦ Μουσεῖου Καβάλας ἀγγείων, εἰδωλίων καὶ γλυπτῶν, προερχομένων ἐκ διαφόρων χώρων τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Εἰς στοὰς τοῦ Μουσεῖου καὶ εἰς τὸν κήπον καὶ τὸ προαύλιον, τὰ περιβάλλοντα τὸ κτήριο, ἐξετέθησαν τμήματα ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων καὶ ἀγαλμάτων, ἐπιγραφαὶ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη. Ἐγένοντο πρὸς τοῦτοις, ὑπὸ συνεργεῖου συντηρητῶν τοῦ Κεντρικοῦ Ἐργαστηρίου ὑπὸ τὸν ζωγράφον κ. Κολέφαν, ἐργασίαι συντηρήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως ψηφιδωτοῦ διαπέδου μετὰ παράστασιν δελφίνων, ἀνευρεθέντος εἰς Ἀβδῆρα καὶ ἐκτεθειμένου εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλας. Εἰς στοᾶν τοῦ ἀνατολικοῦ αἵθριου τοῦ Μουσεῖου ἐξετέθη ἐλληνιστικὸς τάφος ἐξ Ἀμφιπόλεως, διασφῶζαν τοιχογραφίας μετὰ πτηνὰ καὶ πλοχομούς. Ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνεργεῖου τοῦ κ. Κολέφα ἐγένετο ὁ καθαρισμὸς, ἡ συντήρησις καὶ ἡ στερεώσις τῶν τοιχογραφιῶν.

2. Φίλιπποι. Ἡ ἐκθεσις τῶν ἀρχαιοτήτων Φιλίππων εἰς τὸ νεόδμητον Μουσεῖον τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου, εὐρίσκεται πρὸς τὸ τέλος. Εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν τοῦ ἰσογείου ἐξετέθησαν ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, διάφορα κιονόκρανα, θωρά-

5. ΑΕ 1936 (Παράρτημα), Γ. Μπακαλάκης, Ἀρχαῖα εἰρημὰ ἐκ Νέου Σκοποῦ (Σερρών), σ. 14 κ.ε.

α. Ἀνάγλυφον ἐφήππου ἀνδρός ἐκ Νέου Σκοποῦ (Σερρών), β. Βυζαντινά κιονόκρανα διαφόρων τύπων, ὅπως ἐκτιθενται εἰς τὸ Μουσεῖον Φιλίππων, γ. Ἀποκατάστασις τῆς πλακοστρώσεως τοῦ Forum Φιλίππων

Δ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ